

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky, Ph.D., ve věci

žalobce: O. K., nar. X
státní příslušnost X
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Štěpánem Svátkem
sídlem Na Pankráci 1618/30, Praha 4

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2023, č. j. OAM-21300-7/ZR-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zrušil platnost jeho zaměstnanecké karty podle § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) a stanovil mu lhůtu 60 dnů pro vycestování z území České republiky.
2. Žalobce přicestoval do ČR v říjnu 2021 a pobýval zde na základě zaměstnanecké karty s platností od 26. 10. 2021 do 25. 10. 2023. Dne 28. 11. 2022 však žalovaný zahájil z moci úřední řízení o zrušení platnosti žalobcovy zaměstnanecké karty, neboť z aktuálního výpisu z Rejstříků trestů fyzických osob a z pravomocného trestního příkazu Okresního

soudu v Kladně ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1T 88/2022-144, zjistil, že žalobce byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

3. V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žalobcovu zaměstnaneckou kartu zrušil, neboť důvodem pro zrušení zaměstnanecké karty podle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou mimo jiné důvody uvedené v § 37 téhož zákona. Podle § 37 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona je důvodem pro zrušení pravomocné odsouzení cizince za spáchání úmyslného trestného činu. Trestním příkazem č. j. 1T 88/2022-144 byl žalobce odsouzen za spáchání (1) přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 zákona č. 40/2009, trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) ve spolupachatelství a (2) přečinu násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců s odkladem nástupu výkonu trestu na zkušební dobu 14 měsíců.
4. Z trestního příkazu žalovaný zjistil, že žalobce spolu s M. K. dne 31. 8. 2022 okolo 20:40 v Kladně v ulici XA před domem č. p. XB pod vlivem alkoholu a v přítomnosti nejméně dalších čtyř osob fyzicky napadli poškozeného K. V., který je napomenul a vyzval, aby nebyli hluchí, protože se nahlas hádali uprostřed sídliště, čímž rušili obyvatele okolních domů. M. K. opakovaně, nejméně čtyřikrát, udeřil K. V. pěstí do hlavy. Poté, co přišel poškozenému K. V. na pomoc poškozený L. M., začal jej M. K. slovně urážet a nejméně dvakrát ho udeřil pěstí do obličeje, v důsledku čehož L. M. upadl na zem. Poté, co se L. M. zvedl, jej M. K. udeřil pěstí do břicha a opětovně do hlavy, poté L. M. opět upadl. Žalobce napadl K. V., dával mu pěstí do hlavy a poté mu podrazil nohy, čímž jej povalil na zem, kde ho společně oba obvinění začali kopat do oblasti hlavy a trupu. Obvinění způsobili K. V. pohmožděninu pod levým okem a lehký otřes mozku a L. M. odřeninou v oblasti kolene levé nohy.
5. K druhému skutku z trestního příkazu vyplývá, že poté, kdy se na místo dostavila hlídka Městské policie Kladno, podezřelý nereagoval na výzvy strážníků k prokázání totožnosti a chtěl z místa odejít. Když strážník P. H. zadržel M. K., přistoupil k němu žalobce zezadu a ve snaze zabránit mu v zadržení M. K. udeřil strážníka levou rukou do oblasti pravého oka, čímž mu nezpůsobil žádné zranění, přičemž v dalším útoku žalobci zabránili okolo stojící strážníci a policisté.
6. Žalobce se tak spolu s další osobou dopustil veřejně a na místě veřejnosti přístupném výtržnosti a on sám pak užil násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci úřední osoby. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 6. 2. 2013, č. j. 1 As 175/2012-34, podle kterého útok na policistu výrazně zvyšuje společenskou nebezpečnost takového jednání a výrazně také zvyšuje závažnost narušení veřejného pořádku.
7. Žalovaný nejprve konstatoval, že mu nepřísluší zabývat se dopadem do soukromého a rodinného života, neboť zaměstnanecká karta byla žalobci zrušena podle § 37 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců totiž správní orgán posuzuje přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona pouze v případech, kdy to zákon o pobytu cizinců stanoví. Dále žalovaný poukázal na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), z jehož odstavce 2 vyplývá, že správní orgán může do soukromého a rodinného života zasáhnout v mezích stanovených zákonem.

8. Žalovaný zdůraznil, že žalobce spáchal úmyslný, nikoliv nedbalostní trestný čin. V takovém případě § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců jasně deklaruje, že cizinci bude povolení k pobytu z tohoto důvodu zrušeno, a to bez ohledu na závažnost trestného činu nebo výši trestu. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2008, č. j. 7 As 21/2008-101, který ve vztahu k § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyjádřil přesvědčení, že test proporcionality provedl již zákonodárce při přijímání této zákonné úpravy a shledal, že zájem státu a společnosti na tom, aby se na území ČR nezdržovali cizinci, kteří spáchali úmyslný trestný čin, za nějž byli odsouzeni, je mnohem důležitější a závažnější než individuální právo tohoto cizince na ochranu jeho rodinného života. Dále žalovaný poukázal na rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, podle kterého je čl. 8 Úmluvy přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. K jeho aktivaci však musí vznést cizinec v řízení konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života.
9. Dále žalovaný konstatoval, že žalobce je dospělý, zaopatřený a podle záznamu v cizineckém informačním systému je ženatý. Podle žalobcova vyjádření se na území ČR nachází celá jeho rodina, o kterou se stará. Žalovaný vlastním šetřením z cizineckého systému zjistil, že se na území ČR nachází žalobcův nezletilý syn (16 let), který má udělen dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny se svou matkou, která pobývá na území ČR na základě zaměstnanecké karty. Z toho vyplývá, že žalobcova manželka a syn nejsou přímo závislí na pobytovém titulu žalobce. Žalobce i jeho rodinní příslušníci jsou občané Ukrajiny, mohou tedy pokračovat ve společném soužití v domovském státě. Žalovaný vyjádřil přesvědčení, že zrušením žalobcovy zaměstnanecké karty nezpůsobí jeho rodinným příslušníkům vážnou újmu. Přinejmenším žalobce sám nic takového neuvedl, přestože měl dostatek příležitostí pro vyjádření. Žalobce si musel být vědom, že jeho pobytový status může být ohrožen protiprávním jednáním, a tím se mohou dostat do nepříjemné situace také jeho blízcí. To mu však v páchání úmyslné násilné trestné činnosti nebránilo.
10. Žalovaný také poukázal na skutečnost, že žalobce není aktuálně držitelem žádného živnostenského oprávnění ani není zapsán jako statutární orgán v žádné obchodní společnosti. Podle zaměstnanecké karty by měl v ČR pracovat jako zedník. Tato profese není natolik speciální, aby byla vázaná výhradně na pobyt v ČR. Na území ČR se žalobce dlouhodobě zdržuje teprve od října 2021, jeho vazby k zemi původu tedy nemohou být zpretrhány. Doložená pracovní smlouva nemá na rozhodnutí v této věci žádný vliv. Ani ostatní předložené písemnosti nejsou takového charakteru, aby z nich bylo možné dovozovat nepřiměřenost rozhodnutí o zrušení zaměstnanecké karty. Žalovaný k tomu dodal, že nechápe žalobcem uváděnou souvislost jeho neúspěšného trestního oznámení s útokem na strážníka či jinou osobu, která měla zřejmě napadení omluvit. Žalobce spáchal v krátké době svého pobytu v ČR úmyslný násilný trestný čin, a to hned dvakrát bezprostředně po sobě, což nepochybně nesvědčí o integraci do české společnosti.
11. Žalobce se do nepříznivého postavení dostal sám vlastním protiprávním jednáním. Sám se tak připravil o výhody, které mu i jeho rodině možnost zaměstnání v ČR přinášela. Žalobce bezdůvodně společně s komplicem napadl občany, kteří je pouze napomenuli, aby se nechovali hluchně. Žalobce navíc neváhal zaútočit na zakročujícího strážníka, což svědčí o jeho negativním postoji k právnímu řádu ČR. Nad svým jednáním přitom nevyjádřil žádnou lítost. S ohledem na znění § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je nepodstatné, jaký trest byl žalobci uložen. Irelevantní je také poukaz žalobce na to, že

dostal nejnížší trestní sazbu nebo že předtím neměl žádné problémy a nespáchal žádné přestupky.

12. Žalobci byla stanovena doba k vycestování 60 dnů, což je podle žalovaného dostatečně dlouhá doba na to, aby spolu se svou rodinou našel vhodné řešení pro jejich další soužití. Podle žalovaného žalobce v průběhu řízení neuvedl žádný relevantní důvod, který by bránil zrušení zaměstnanecké karty. Byl mu přitom poskytnut dostatečný prostor. Žalobce má možnost po svém osvědčení a vycestování z území možnost opětovně požádat o nové pobytové oprávnění. Žalobci není rozhodnutím o zrušení zaměstnanecké karty zakázán pobyt v ČR ani jiném státě EU. Nic mu tedy nebrání, aby si našel zaměstnání odpovídající jeho kvalifikaci v zemi původu nebo některé další zemi evropského hospodářského prostoru. Nad rámec výše uvedeného lze podle žalovaného připomenout také možnost návštěvy známých a přátel v ČR na základě bezvízového styku mezi ČR a Ukrajinou. Smlouva o vízové liberalizaci umožňuje při splnění stanovených podmínek opakovaný pobyt v ČR nepřetržitě až 3 měsíce.
13. Závěrem žalovaný poukázal na Úmluvu o právech dítěte, která je relevantní s ohledem na skutečnost, že se na území ČR nachází žalobcův nezletilý syn. Tato úmluva v čl. 9 odst. 3 připouští i oddělení dítěte od rodičů a nestanoví nikde, že oba rodiče musí žít spolu se svým dítětem v jednom státě. Pro situaci oddělení dítěte od rodičů úmluva požaduje zabezpečit pravidelné osobní kontakty. Zrušením zaměstnanecké karty nedojde k porušení uvedené úmluvy. Zrušení zaměstnanecké karty není totožné s vyhoštěním. Jedná se pouze o dočasné opatření, přičemž cizinec nemá zakázán další pobyt na území ČR. Jak již bylo uvedeno, za splnění určitých podmínek může v ČR pobývat do 90 dnů i bez víza. Kontakt se synem tedy nebude nic bránit.
14. Dále se žalovaný zabýval nejlepším zájmem dítěte, a to zejména s ohledem na nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, ze kterého vyplývá, že musí existovat výjimečné okolnosti, které mohou převážet rozhodnutí ve prospěch cizince a jeho nezletilého dítěte, a že nelze plošně bez dalšího aplikovat nejlepší zájem dítěte na všechna řízení. Mimořádné nebo zvláště závažné okolnosti, uvedené v citovaném nálezu, nebyly v nyní posuzované věci zjištěny. Obecně je sice v nejlepším zájmu dítěte, aby vyrůstalo s oběma rodiči, pokud se však jeden z rodičů dopustil natolik protiprávního jednání, že je za něj pravomocně odsouzen, je možné do tohoto zájmu dítěte zasáhnout a částečně jej omezit. I Nejvyšší správní soud připouští, že nejlepší zájem dítěte není trumfovou kartou, která v řízení přebije vše ostatní (viz rozsudky ze dne 23. 12. 2019, č. j. 10 Azs 262/2019-31, nebo ze dne 22. 12. 2022, č. j. 4 Azs 269/2022-25). V rozsudku ze dne 11. 3. 2021, č. j. 7 Azs 313/2020-46, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že to byl naopak účastník řízení, kdo nebral ohled na nejlepší zájem svých nezletilých dětí a svým jednáním vědomě ohrozil svůj pobytový status a s tím spojenou možnost společného soužití.
15. Lze proto konstatovat, že do nejlepšího zájmu dítěte zasáhl již žalobce svou trestnou činností s následným odsouzením. S ohledem na výše citovaný nálezy Ústavního soudu podle žalovaného k nepřiměřenému zásahu do nejlepšího zájmu dítěte v nyní posuzované věci nedojde. Žalobce a jeho syn mohou být v pravidelném kontaktu i po zrušení žalobcovy zaměstnanecké karty. Žalobcův syn není závislý výlučně na jeho péči. Je pouze na žalobci a jeho rodině, jak budou společné soužití realizovat [srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) ze dne 19. 2. 1996, *Gül proti Švýcarsku*, stížnost č. 23218/94, a rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016-30].

16. Závěrem žalovaný dodal, že si je vědom složité situace v žalobcově zemi původu. Některé oblasti Ukrajiny jsou zasaženy válečným konfliktem, ale většina oblastí se podle žalovaného jeví jako bezpečná. Žalovaný se proto domnívá, že vycestování žalobce není zcela nemožné. I z těchto důvodů byla stanovena lhůta k vycestování v délce 60 dnů. Pokud by žalobce prokázal, že jeho vycestování do země původu je z opodstatněných důvodů nemožné, má možnost, pokud splní zákonné podmínky, požádat o speciální pobytový status, např. vízum za účelem strpění. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015-47, který v bodě 24 uvedl: *„Je-li následně – v důsledku povinnosti opustit území státu – ve hře obrožení nějakých základních práv (např. práva na život, práva nebýt podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo koneckonců i práva na respektování soukromého a rodinného života), slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.).“*

II. Obsah žaloby

17. Žalobce namítl, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a nezákonné. Žalovaný se nedostatečně vypořádal se žalobcovým vyjádřením k podkladům rozhodnutí a s předloženými listinami. Rozhodnutí má podle žalobce také nepřiměřený dopad do jeho soukromého a rodinného života.
18. Z rozsudku NSS ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019-28, vyplývá jednoznačný požadavek na posouzení přiměřenosti dopadů do rodinného a soukromého života cizince v případě aplikace § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Přestože se jedná o odlišné ustanovení, žalobce je přesvědčen, že závěry daného rozsudku jsou aplikovatelné i v posuzované věci, a to zejména pokud jde o obecný postup a způsob zkoumání dopadu do soukromého a rodinného života. Podle rozsudku NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29, musí být namítaná nepřiměřenost rozhodnutí vypořádána i přesto, že aplikované ustanovení takovou podmínku nestanoví, neboť je tato povinnost založena čl. 8 Úmluvy. Kritéria, která má správní orgán zohlednit při posuzování přiměřenosti stanoví § 174a zákona o pobytu cizinců.
19. Podle žalobce není z napadeného rozhodnutí zřejmé, na základě jakého dokazování žalovaný dospěl k závěru o přiměřenosti. Žalovaný navíc nehodnotil důkazy důsledně a ve vzájemné souvislosti, jak mu ukládá § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Neprovedl účastnický výslech žalobce podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ani nezjišťoval, zda je v možnostech rodiny realizovat rodinný a soukromý život na Ukrajině, a to s ohledem na pobyt manželky a nezletilého syna na území ČR.
20. Žalobce dále poukázal na pozměňovací návrh někdejšího poslance Jana Hamáčka k návrhu zákona, kterým se mění zákon o pobytu cizinců (sněmovní tisk č. 203). Z důvodové zprávy vyplývá, že primárním účelem novely bylo *„Zrychlení ukončení pobytu cizince na území v případě bezpečnostních hrozeb a v případě řízení o správním vyhoštění.“* To ovšem není případ žalobce.
21. Dále žalobce namítl, že žalovaný zkrátil na právech a oprávněných zájmech žalobcovu manželku a syna, neboť je nepovažoval za účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Zrušením pobytového oprávnění zcela jistě dojde k zásahu do jejich práv a povinností. I z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

22. Žalobce má za to, že žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, jak mu ukládá § 3 správního řádu. Stav spisu neumožňoval učinit závěry, k nimž žalovaný dospěl. Součástí spisu je pouze trestní příkaz Okresního soudu v Kladně ze dne 29. 9. 2022, ten však neobsahuje odůvodnění. Žalovaný vycházel pouze z jeho výroku, což je podle žalobce nedostatečné. Žalobce v této souvislosti poukázal na usnesení o odložení věci, kterým dokumentoval okamžik vzniku konfliktu (pokus o krádež jinou osobou). Žalovaný měl kromě trestního příkazu připojit i usnesení o zahájení trestního stíhání a návrh na potrestání. Oba tyto dokumenty obsahují odůvodnění a rekapitulaci provedených důkazů. Teprve po zohlednění těchto dokumentů bylo možné učinit závěr o tom, jaká byla žalobcova pohnutka a co bylo důvodem vzniku konfliktu, který vyústil v trestnou činnost žalobce. Případně bylo namístě provést účastnický výslech žalobce. S listinami, které žalobce předložil, se žalovaný vypořádal paušálně a nedostatečně. Nereflektoval zejména doložené rodinné a pracovní zázemí a usnesení o odložení věci. Závěry žalovaného jsou paušální a nekorespondují s obsahem spisu.

III. Vyjádření žalovaného

23. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že zrušení zaměstnanecké karty si žalobce zapříčinil sám svým protiprávním jednáním, které spočívalo v opakovaném spáchání úmyslného trestného činu, za který byl pravomocně odsouzen. Žalobcovo jednání nelze bagatelizovat tvrzením, že se jednalo o ojedinělý exces. Navíc společenská nebezpečnost žalobcova jednání je zvýšena tím, že se jednalo mimo jiné i o útok na policistu.
24. K odkazu žalobce na rozsudek č. j. 7 Azs 192/2019-28 žalovaný uvedl, že žalobce vytrhl citovanou pasáž z kontextu. Z bodu 25 daného rozsudku naopak vyplývá správnost postupu žalovaného: *„Z výše uvedeného vyplývá, že v případě rozhodování podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců je správní orgán povinen provést správní uvážení, a to nejen ohledně intenzity zásahu do života žadatele, ale i ohledně závažnosti jím spáchaného trestného činu z hlediska společenské nebezpečnosti. Namíste je v tomto ohledu zohlednit nejen to, zda se jedná o nedbalostní či úmyslný trestný čin, ale i zda se jedná o přečin či zločin, zda žadatel naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu, jaká je zákonná trestní sazba, či jaký druh trestu a v jaké výši byl uložen [...] Odkaz stěžovatelky na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2013, č. j. 1 As 85/2013 - 51 je v této souvislosti naopak nepřipadný. Uvedený rozsudek se týkal aplikace již zmíněného § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, který - na rozdíl od § 56 odst. 2 písm. a) téhož zákona - správnímu orgánu nedává prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu“* (zdůraznění doplněno žalovaným).
25. Také v rozsudku č. j. 7 As 21/2008-101 Nejvyšší správní soud uvedl, že § 35 odst. 3 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *„stanoví správnímu orgánu jednoznačně povinnost rozhodnout určitým způsobem za předpokladu splnění v zákoně uvedených podmínek a nedávají mu prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu, např. jeho povaha či závažnost“*.
26. Dále žalovaný poznamenal, že žalobce ve své argumentaci odkazuje na judikaturu týkající se zrušení trvalého pobytu, což je ovšem pobytový titul požívající mnohem větší právní ochrany než pobytové tituly dočasného charakteru.
27. K námitce žalobce, že jeho manželka a syn nebyli přizváni jako další účastníci řízení, žalovaný uvedl, že pro takový postup nebyl zákonný důvod, mimo jiné také proto, že o postavení účastníka nepožádali. V případě řízení o zrušení zaměstnanecké karty má

postavení účastníka zásadně vždy jen její držitel. V rozsudku ze dne 25. 2. 2010, č. j. 2 As 77/2009-63, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „[z] hlediska podmínek obou forem účastenství není rozhodující, zda je rodinný vztah skutečný či pouze předstíraný či zcela formální, ale to, že jde o řízení o hmotněprávním nároku bezprostředně se dotýkajícím pouze osoby žadatele. Dotčení jiných osob jsou dotčení pouze nepřímá, byť mohou být v případě skutečných rodinných vazeb pro ostatní rodinné příslušníky citelná. Účastenství ve správním řízení však není založeno na intenzitě nepřímého dotčení, ale na přímém dotčení posuzovaným hmotněprávním nárokem.“ Účastenství v řízení podle § 27 odst. 2 je tedy podmíněno přímým dotčením rodinného příslušníka, resp. potenciální hrozbou přímého dotčení.

28. K tvrzenému zásahu do soukromého a rodinného života žalovaný zopakoval svou argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí (viz výše body 7 a 8). Dodal, že žalobce byl po celou dobu řízení pasivní. Kromě obecného tvrzení, že se na území ČR nachází jeho rodina, o kterou se stará, neuvedl nic, co by mohlo ovlivnit rozhodnutí žalovaného natolik, že by o zrušení zaměstnanecké karty nerozhodl. K vyjádření měl přitom žalobce dostatečný prostor. Žalovanému nepřísluší posuzovat pohnutky, které žalobce vedly k protiprávnímu jednání. Žalovaný nebyl povinen ani oprávněn zkoumat charakter ani další specifika trestné činnosti žalobce. Rozhodující byla skutečnost, že byl žalobce pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017-26).
29. K námitce neprovedení účastnického výslechu žalovaný zdůraznil, že je především na cizinci, aby přesvědčivě tvrdil, resp. nabídl důkazy o tom, že v jeho případě existuje překážka bránící zrušení pobytového oprávnění (byť Nejvyšší správní soud vyslovil tento závěr v rozsudku ze dne 20. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-38, k povolení trvalého pobytu, je podle žalovaného použitelný i pro zrušení zaměstnanecké karty, neboť trvalé pobyty požívají mnohem větší právní ochrany). Účastník řízení by tedy měl sám uvádět rozhodné skutečnosti a nemůže tuto otázku „přehodit“ na správní orgán s tím, že si má významné okolnosti zjistit sám třeba výslechem. Ze žalobní námítky není ani zřejmé, co by měl žalovaný nad rámec správního spisu výslechem vlastně zjistit. Žalobní námitka je v tomto směru nekonkrétní.
30. Dále žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce přicestoval do ČR teprve 2. 10. 2021. Je tedy zřejmé, že trvalost popisovaných vazeb má těžiště mimo území ČR. O výhody, které mu pobyt v ČR přinášel, se připravil sám. V žalobě žalobce užívá zkreslené argumenty, zřejmě proto, aby dramatizoval dopady rozhodnutí. Zrušení zaměstnanecké karty není možné klást na roveň vyhoštění.
31. Otázkou nejlepšího zájmu dítěte se žalovaný dostatečně zabýval již v napadeném rozhodnutí, a proto na ně odkázal.
32. Žalovaný také připomněl již v napadeném rozhodnutí obsaženou argumentaci týkající se možnosti žalobce navštěvovat ČR na základě bezvízového styku opakovaně na 3 měsíce. Žalobci nebyl zakázán pobyt v ČR ani jinde v EU. Nelze proto hovořit o tom, že zrušením zaměstnanecké karty dochází k absolutnímu odloučení od rodiny. Žalobci nebyla ani uložena povinnost vrátit se na Ukrajinu. Je plně na žalobci, kam vycestuje, nebo zda si pobyt v ČR zařídí jiným způsobem (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27). Jak již žalovaný zmínil v napadeném rozhodnutí v souvislosti s aktuální situací na Ukrajině, existují jiné pobytové tituly, které umožňují setrvat na území ČR, zejm. vízum za účelem strpění (srov. rozsudek NSS č. j. 6 Azs 163/2015-47, bod 24).

Z tohoto pohledu nemůže napadeným rozhodnutím dojít k porušení zásady *non-refoulement*.

33. Závěrem žalovaný dodal, že aktuální situace na Ukrajině nemůže sloužit k automatické ochraně cizinců, kteří páchají na území ČR úmyslnou trestnou činnost. Pouze na základě skutečnosti, že Ukrajina byla napadena Ruskem, nelze dovozovat, že není možné zrušit zaměstnaneckou kartu, jsou-li k tomu dány zákonné důvody. Opačný závěr by mohl vést k nebezpečnému precedentu, na základě něhož by cizinci pocházející z Ukrajiny mohli snadno dospět k závěru, že jim bude v ČR tolerována úmyslná trestná činnost.

IV. Posouzení žaloby soudem

34. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 18. 1. 2023, žaloba byla podána dne 23. 1. 2023), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez jednání, neboť byly splněny podmínky § 51 s. ř. s.
35. Žaloba není důvodná.
36. Posuzovaná věc se týká zrušení žalobcova povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty podle § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
37. Podle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 31. 7. 2019 platí, že žalovaný zruší platnost zaměstnanecké karty mimo jiné z důvodů uvedených v § 37 téhož zákona. Podle § 37 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona ve znění účinném od 10. 5. 2013 žalovaný zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů (a na základě odkazu v § 46e odst. 1 též zaměstnaneckou kartu), jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
38. Soud souhlasí s žalovaným, že hypotéza citovaného ustanovení byla v případě žalobce bezpochyby naplněna, neboť byl trestním příkazem Okresního soudu v Kladně ze dne 29. 9. 2022 pravomocně odsouzen za úmyslně spáchaný trestný čin.
39. Jak vyplývá již ze samotného znění § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, pro naplnění jeho hypotézy je podstatné pouze pravomocné odsouzení, a to za spáchání úmyslného trestného činu. Pohnutka pachatele nebo okolnosti, které vedly ke spáchání trestného činu, nejsou relevantní. Žalovaný ve svém vyjádření výstižně poukázal na to, že rozsudek NSS č. j. 7 Azs 192/2019-28, jehož se žalobce dovolával, ve skutečnosti svědčí v jeho neprospěch. Nejvyšší správní soud totiž výslovně upozornil, že závěry, které učinil ve vztahu k § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců (požadavek na posouzení intenzity zásahu do života žadatele a na posouzení závažnosti spáchaného trestného činu z hlediska společenské nebezpečnosti), nejsou aplikovatelné v případě § 37 odst. 1 písm. a) téhož zákona, neboť toto ustanovení „*správnímu orgánu nedává prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu*“ (blíže viz body 24 a 25 citovaného rozsudku). Ke shodnému závěru, tedy že v případě aplikace § 37 odst. 1 písm. a) nehraje žádnou roli povaha ani typová či konkrétní závažnost úmyslného trestného činu, dospěl Nejvyšší správní soud také např. v rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47, bod 21.
40. Žalovaný proto nepochybil, shledal-li žalobcem předložené usnesení Policie ČR ze dne 26. 10. 2022 o odložení věci irrelevantním. Žalobce uvádí, že tímto usnesením zamýšlel

prokázat okolnosti, které vedly ke konfliktu, jenž vyústil v čin následně kvalifikovaný jako výtržnictví. Jak již soud výše uvedl, pohnutka žalobce nebo okolnosti vzniku konfliktu nemohly na naplnění hypotézy § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nic změnit. Krom toho, podle tohoto usnesení Maksym K. tvrdil, že konfliktu předcházela pokus o krádež (stržení zlatého řetízku z jeho krku), podle Policie ČR však nebyly tvrzené skutečnosti prokázány, což bylo právě důvodem odložení věci.

41. Z téhož důvodu není důvodná ani námitka, že žalovaný byl povinen vyžádat si a založit do spisu usnesení o zahájení trestního stíhání a návrh na potrestání, neboť i ve vztahu k těmto listinám žalobce tvrdil, že měly prokázat jeho pohnutku a důvod vzniku konfliktu.
42. Soud proto dospěl k dílčímu závěru, že ve vztahu k naplnění hypotézy § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců byl pravomocný trestní příkaz Okresního soudu v Kladně dostatečným podkladem. Účastnický výslech žalobce by na tom nemohl nic změnit. Žalovaný se proto nedopustil porušení § 3 správního řádu, které mu žalobce vytýkal.
43. Druhý okruh žalobních námitek se týká posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života. Žalobce především namítá, že žalovaný byl povinen takové posouzení učinit. Z napadeného rozhodnutí je ovšem zřejmé, že právě posuzování míry dopadu do soukromé a rodinné sféry žalobce je věnována jeho podstatná část (srov. výše shrnutí v bodech 7 až 12). Konkrétní skutečnosti, které měl žalovaný při tomto posouzení opomenout, žalobce v žalobě nenamítá.
44. V souvislosti s posouzením dopadů do rodinného a soukromého života cizince je třeba zdůraznit, že v případě zrušení zaměstnanecké karty z důvodu spáchání úmyslného trestného činu [§ 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] provedl obecný test přiměřenosti již zákonodárce, neboť na rozdíl např. od důvodů uvedených v § 37 odst. 2 téhož zákona nepodmínil aplikaci § 37 odst. 1 posouzením přiměřenosti (viz též § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V běžných případech a v obecné rovině lze totiž předpokládat, že spáchání úmyslného trestného činu bude převažovat nad zájmem cizince na nenarušení jeho soukromého a rodinného života.
45. Takový přístup zákonodárce není ojedinělý a týká se řady ustanovení zákona o pobytu cizinců. Pro tyto případy Nejvyšší správní soud dovodil, že i přes absenci výslovného zákonného požadavku jsou správní orgány povinny s ohledem na mezinárodní závazky vyplývající z čl. 8 Úmluvy výjimečně posoudit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života cizince, avšak k potenciální aktivaci uvedeného článku musí cizinec ve správním řízení vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života. Teprve pak se správní orgán s touto námitkou musí vypořádat (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, bod 13 a judikaturu tam citovanou, nebo výše zmíněný rozsudek č. j. 10 Azs 256/2019-39, bod 15).
46. Ze spisu vyplývá, že žalobce se při seznámení s podklady rozhodnutí vyjádřil pouze takto: „Dodávám usnesení o přečinu krádeže, kvůli kterému vše vzniklo, zaplacení pokuty a pracovní smlouvu. Mám v ČR celou rodinu, o kterou se řádně starám a nikdy jsem neměl žádné problémy a přestupky“. Jiné vyjádření v rámci správního řízení neučinil. O možnosti vyjádřit své stanovisko a navrhnout důkazy byl žalobce poučen již v oznámení o zahájení správního řízení, které podle doručky osobně převzal dne 28. 11. 2022. O možnosti vyjádřit se byl poučen rovněž ve výzvě k seznámení s podklady pro rozhodnutí, kterou podle doručky osobně převzal dne 21. 12. 2022. Soud souhlasí se žalovaným, že žalobci byl poskytnut dostatečný prostor k vyjádření, který však účinně nevyužil.

47. S ohledem na obecnost žalobcova tvrzení týkajícího se jeho rodiny soud považuje odůvodnění přiměřenosti dopadů rozhodnutí za odpovídající. Žalovaný zjistil ze svých databází, že žalobcem zmíněnou rodinu tvoří jeho manželka a syn (nar. 2006), oba mají ukrajinské státní občanství a jejich pobytové oprávnění v ČR není navázáno na pobytové oprávnění žalobce. Žalovaný tedy nezpochybnil existenci a opravdovost rodinného života, vzhledem k závažnosti trestného činu (který spočíval v násilném napadení dvou osob, v jednom případě dokonce strážníka), jehož se žalobce dopustil, však nepovažoval zásah do žalobcova rodinného života za nepřiměřený, a to mimo jiné i z toho důvodu, že žalobce způsobil tento zásah svým vlastním úmyslným jednáním, a navíc napadeným rozhodnutím není žalobci ukládán zákaz pobytu v ČR a není mu znemožněno požádat o jiný typ pobytového oprávnění, zejm. vízum za účelem strpění. V podrobnostech soud odkazuje na shrnutí napadeného rozhodnutí výše v rekapitulační části. Toto odůvodnění je plně přezkoumatelné a splňuje požadavky stanovené výše citovanou judikaturou. Závěry žalovaného žalobce v žalobě účinně nezpochybnil.
48. Předně je totiž třeba dát žalovanému za pravdu, že situaci žalobce lze adekvátně řešit prostřednictvím víza za účelem strpění podle § 33 zákona o pobytu cizinců. Zachování zaměstnanecké karty tudíž není jediným prostředkem, kterým je možné zachovat právo žalobce na rodinný a soukromý život (a zároveň je toto vízum způsobilé zabránit případné vážné újmě, která by žalobci mohla hrozit v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině, k tomu viz dále body 59 a násl.). Vzhledem ke zjevnému nesplnění zákonných podmínek pro zachování zaměstnanecké karty [§ 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] je plně postačující, pokud k zachování žalobcových základních práv účinně slouží jiný (byť nižší) pobytový titul, zejm. vízum za účelem strpění.
49. Jak opakovaně konstatoval Evropský soud pro lidská práva (dále též „ESLP“), smluvní státy Úmluvy jsou podle mezinárodního práva zásadně oprávněny samy stanovit podmínky vstupu cizinců na své území a pobytu na něm (srov. např. rozsudky ze dne 28. 5. 1985, *Abdulaziz, Cabales a Balkandali proti Spojenému království*, stížnosti č. 9214/80, 9473/81 a 9474/81, bod 67, nebo ze dne 21. 10. 1997, *Boujlifa proti Francii*, stížnost č. 25404/94, bod 42). Úmluva cizincům rovněž nezaručuje právo na vstup nebo pobyt v určité zemi. Smluvní státy tak nejsou povinny umožnit cizinci usadit se na jejich území (srov. např. rozsudek velkého senátu ze dne 3. 10. 2014, *Jeunesse proti Nizozemsku*, stížnost č. 12738/10, bod 103).
50. V nyní posuzované věci je podstatné, že žalobce, jeho manželka i jejich syn jsou státními příslušníky třetího státu. Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury ESLP vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné a mnohdy nestačí ani to, že cizinec v daném státě delší dobu žije a má tam rodinný nebo soukromý život (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, viz také např. rozsudky NSS ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Azs 276/2016-48, body 21 a 22, či ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Azs 205/2018-25, bod 24). Z čl. 8 Úmluvy proto nelze dovodit povinnost respektovat volbu žalobce ohledně země společného pobytu jeho rodiny.
51. Především pak čl. 8 ani jiné ustanovení Úmluvy nezaručuje právo na udělení konkrétního typu povolení k pobytu, pokud řešení nabízené vnitrostátními orgány umožňuje dotčenému jednotlivci bez překážek vykonávat jeho právo na respektování soukromého a

rodinného života (srov. rozsudek ESLP ze dne 13. 10. 2016, *B.A.C. proti Řecku*, stížnost č. 11981/15, bod 35). Tento závěr převzal ve své judikatuře i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41).

52. V již zmíněném rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47 Nejvyšší správní soud poukázal také na to, že „povolení k dlouhodobému pobytu [kterým je i zaměstnanecká karta] je omezeno dobou, na kterou bylo vydáno, a uplynutím této doby pozbývá samozřejmě platnosti; nelze pak logicky hovořit o ochraně nějakých nabytých práv nebo oprávněných zájmů, neboť jejich trvání bylo časově podmíněno. To neznámá, že by byla vyloučena aplikace ústavního principu přiměřenosti zásahů do ústavně garantovaných základních práv nebo svobod, např. do práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 8 [Úmluvy], případně do jiných základních práv. **Těžko však hovořit o základním právu v souvislosti s neprodloužením povolení k dlouhodobému pobytu; s tím musí každý cizinec počítat. Je-li následně – v důsledku povinnosti opustit území státu – ve hře ohrožení nějakých základních práv** (např. práva na život, práva nebýt podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo koneckonců i práva na respektování soukromého a rodinného života), **slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky** (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.)“ (body 23 a 24, zdůraznění doplněno).
53. Přestože je zrušení pobytového oprávnění výraznějším zásahem do života cizince než jeho neprodloužení, lze podle soudu tyto závěry přiměřeně vztáhnout i na zrušení dlouhodobého pobytu (zaměstnanecké karty), neboť i ten je ze své povahy dočasný a s jeho ukončením musí cizinec počítat, a to nejen v případě uplynutí doby platnosti, ale i v případě, že se dopustí takového protiprávního jednání, se kterým zákon spojuje zrušení povolení k pobytu.
54. V rozsudku ze dne 8. 8. 2022, č. j. 4 Azs 138/2022-46, který se týkal neprodloužení zaměstnanecké karty, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že pokud cizinec prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. Navázal tak na svůj rozsudek ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, podle kterého je „[v]ždy je nutno posuzovat okolnosti konkrétního případu, zde především účel pobytového oprávnění. Pokud stěžovatelka v daném případě prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. V daném případě stěžovatelka účel pobytu neplnila, prodloužení jejího pobytového oprávnění pouze z důvodů soukromého a rodinného života by vedlo ke zcela absurdnímu důsledku. Zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění založené na účelu pobytu – výkonu podnikatelské činnosti – by byly zcela liché, resp. k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo bez dalšího zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí“ (shodně rozsudek ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 213/2017-34). Obdobně v rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10 Azs 348/2020-33, NSS zdůraznil, že je třeba respektovat „i znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky. NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu, který představuje pobytové oprávnění nejvyšší) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu jeho soukromého a rodinného života“ (viz bod 13 a judikaturu tam citovanou).
55. Soud je přesvědčen, že obdobný závěr je třeba přijmout i v případě zrušení zaměstnanecké karty, je-li zcela nepochybně naplněn zákonný důvod pro její zrušení, přičemž zákonná úprava v případě § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nepodmiňuje zrušení

posouzením přiměřenosti. Ani v tomto případě nemůže cizinec spoléhat na to, že si konkrétní typ pobytového oprávnění „udrží“ pouze na základě existence rodinného a soukromého života v ČR.

56. Obdobně k této otázce přistoupil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 Azs 269/2022-27, ve kterém řešil situaci ukončení přechodného pobytu stěžovatelky, která měla na území ČR dítě, jenž mělo české občanství a o něhož stěžovatelka výlučně pečovala. Nejvyšší správní soud shledal, že pokud by byla stěžovatelka nucena opustit ČR, zatímco by dcera zůstala v ČR a nebyla by zde osoba, která by oni pečovala, došlo by k rozporu s nejlepším zájmem dítěte, pokud by naopak byla dcera fakticky nucena následovat stěžovatelku a vycestovat, došlo by k rozporu s čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Ani tyto důsledky však podle Nejvyššího správního soudu nebránily zamítnutí prodloužení pobytového oprávnění, neboť se stěžovatelka dopustila obcházení zákona, s nímž zákon o pobytu cizinců spojuje právě rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu. Podle Nejvyššího správního soudu by bylo nelogické, pokud by stěžovatelce nemohl být pro zásah do rodinného a soukromého života jejího i její dcery ukončen přechodný pobyt, získaný proto, že je matkou občana EU, který své občanství získal obcházením zákona. Nejvyšší správní soud připustil, že k určitému zásahu do rodinného a soukromého života dojde, zdůraznil však, že je nutné zohlednit okolnosti, za kterých k ukončení přechodného pobytu došlo.
57. Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že *„ani rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu, ani udělení výjezdního příkazu není přímým zásahem do práv stěžovatelky a její nezletilé dcery, neboť nevede k nucenému vycestování z území ČR. Napadené rozhodnutí sice ukončilo dosavadní pobytové oprávnění stěžovatelky, nicméně z něj lze dovodit, že tento ‚výsledek‘ není definitivní.“* Dodal, že *„[u]končení přechodného pobytu a stanovení lhůty k vycestování vede k tomu, že cizinci je stanovena určitá doba, po kterou je na daném území ‚tolerován‘ (obdobně působí i samotný výjezdní příkaz). Jakkoliv má vydání výjezdního příkazu vést primárně k přípravě na vycestování cizince z území ČR, nemůže-li cizinec vycestovat, má právo v době platnosti výjezdního příkazu požádat o povolení k přechodnému pobytu, mj. o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců.“*
58. Takové řešení má k dispozici bezesporu i žalobce po zrušení zaměstnanecké karty, neboť ani z nyní napadeného rozhodnutí nevyplývá jeho nucené vycestování, přičemž obdobně jako v citované věci by podle soudu bylo nelogické, pokud by žalobci nemohla být pro zásah do rodinného a soukromého života ukončena zaměstnanecká karta, přestože se dopustil úmyslného trestného činu, s čímž zákon spojuje bez dalšího zrušení této karty, a rodinný a soukromý život lze dostatečně zabezpečit prostřednictvím jiného institutu. Takovým postupem nemůže dojít k porušení čl. 8 Úmluvy, neboť jak již soud výše zdůraznil, ten nedává cizinci právo na konkrétní typ pobytového oprávnění. Zrušením zaměstnanecké karty sice dochází k odnětí pobytového statusu, jeho důsledkem však není vystavení nepřekonatelné bariéry mezi žalobcem a jeho rodinou.
59. Prostřednictvím víza za účelem strpění lze přitom řešit nejen společné soužití žalobcovy rodiny, ale i ochranu před nebezpečím, které by mohlo žalobci hrozit v souvislosti s válečným konfliktem probíhajícím na Ukrajině. K takovému závěru dospěl Nejvyšší správní soud např. v již zmíněném rozsudku č. j. 3 Azs 238/2022-41 nebo rozsudku ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27.
60. V citovaných rozsudcích Nejvyšší správní soud připomněl obsah závazku *non-refoulement*,

který vyplývá mimo jiné z čl. 2 a 3 Úmluvy. Tím je povinnost České republiky nevystavit žádnou osobu, jež podléhá její jurisdikci, skutečné hrozbě vážné újmy na životě či zdraví nebo újme způsobené mučením či nelidským nebo ponižujícím zacházením či trestáním, a to například tím, že bude vyhoštěna či v důsledku jiných okolností donucena vycestovat do země, kde by jí taková újma hrozila.

61. Podle rozsudku č. j. 3 Azs 235/2022-27 ani uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území ČR, spojené se zrušením povolení k trvalému pobytu, samo o sobě není v rozporu se závazkem *non-refoulement*. „Stěžovateli se touto povinností neukládá navrátit se do země původu, nýbrž ‚jen‘ vycestovat z území ČR. Dostát závazku *non-refoulement* lze přitom například i navrácením cizince do bezpečné třetí země. [...] V posuzované věci má stěžovatel k dispozici účinné prostředky, jak výkonu takové povinnosti po dobu trvání důvodů znemožňujících jeho vycestování zabránit.“ Nejvyšší správní soud dodal, že s uložení povinnosti vycestovat je spjato udělení výjezdního příkazu, který v souladu s § 17 písm. d) zákona o pobytu cizinců opravňuje cizince k pobytu na území po dobu jeho platnosti. Stěžovatel může v této lhůtě iniciovat řízení, v nichž bude zohledňována právě nemožnost jeho vycestování.
62. Argumentem *a fortiori* je tudíž nutno dospět k závěru, že porušením závazku *non-refoulement* není ani uložení povinnosti vycestovat ve stanovené lhůtě z území ČR spojené se zrušením povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty. Žalobce může žádat o zvláštní formy ochrany v podobě víza ke strpění pobytu nebo případně i doplňkové ochrany. Soudu je přitom z úřední činnosti známo, že občanům Ukrajiny, kteří nesplňují podmínky pro udělení dočasné ochrany podle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů a ani dalších souvisejících předpisů, je z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině udělováno vízum za účelem strpění z důvodu existence překážky vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců (viz např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 5. 1. 2023, č. j. 45 A 3/2022-57, nebo ze dne 26. 1. 2023, č. j. 57 A 3/2022-36).
63. Ostatně Ústavní soud nedávno rovněž konstatoval, že „zrušení povolení k přechodnému pobytu představuje podstatně menší zásah do práv cizinců než v případě jejich vyhoštění, neboť není spojeno se zákazem pobytu na území ČR. Stěžovatelka může usilovat o získání jiného pobytového oprávnění na území ČR. Správní orgány i soudy přiléhavě poukázaly na to, že například může podat žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dní za účelem strpění jejího pobytu na území ČR podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy z důvodu, že jí ve vycestování brání překážka na její vůli nezávislá.“ (usnesení ze dne 3. 5. 2022, sp. zn. I. ÚS 7/22).
64. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že žalobce má k dispozici právní prostředky zajišťující, že nemusí bezodkladně vycestovat do země původu, a tudíž nedojde ani k porušení základních práv (ať již zaručených čl. 2 a čl. 3 nebo čl. 8 Úmluvy), které by s nuceným vycestováním do země původu mohlo být spojeno. Jinými slovy, jediným řešením žalobcovy situace z hlediska dodržení mezinárodněprávních závazků ČR, včetně Úmluvy, není nutně pouze zachování platnosti zaměstnanecké karty. V situaci, kdy žalobce svým trestněprávním jednáním zapříčinil, že nesplňuje zákonné podmínky pro toto pobytové oprávnění, bylo její zrušení v souladu se zákonem.
65. Z téhož důvodu nehrozí, že by v důsledku napadeného rozhodnutí mohlo dojít k porušení Úmluvy o právech dítěte. K této otázce soud odkazuje zejména na rozsudek ze dne

17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27 (body 33 a 39), ve kterém Nejvyšší správní soud zdůraznil, že relevantní judikatura (a to ani rozsudky NSS ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, a ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Azs 343/2019-37) nestanovuje absolutní převahu nejlepšího zájmu dítěte a nevylučuje, aby při posouzení individuálních okolností věci nemohl převážet jiný konkurující zájem. Nejvyšší správní soud poukázal na skutečnost, že nedávná judikatura Ústavního soudu zavedla jistou kategorizaci různých řízení podle intenzity působení nejlepšího zájmu dítěte (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19). A to od řízení, v nichž se přímo rozhoduje o úpravě práv a povinností dítěte právě jakožto dítěte (řízení o péči o dítě a styku s ním), přes řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, aniž by se dotýkala statusu dítěte (řízení o soukromoprávních závazcích), po řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte, ale která mají na dítě zprostředkovaný právní dopad. V těchto kategoriích se pak nejlepší zájem dítěte projevuje různou intenzitou od předního a rozhodujícího kritéria až po „prosté“ vážení s dalšími hodnotami a zájmy.

66. Podle citovaného nálezu patří do třetí kategorie řízení o vyhoštění osoby pečující o dítě (nález sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 52). Rozhodnutí o zrušení pobytu představuje méně intenzivní zásah než vyhoštění, proto není důvod řadit jej do první či druhé kategorie vymezené Ústavním soudem. U třetí kategorie se přitom podle Ústavního soudu „otevřít širší prostor pro převážení jiným konkurujícím zájmem než u druhé kategorie, neboť se zde nestřetává jen zájem dítěte na jedné straně a jiný zájem na straně druhé, ale zájem dítěte je jen jedním, byť nepochybně významným, z vícera zájmů různých dalších subjektů, mezi kterými je třeba vyvažovat a které mohou být stejně významné či dokonce významnější“ (nález sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 53).
67. Z citovaného nálezu vychází i napadené rozhodnutí a soud má za to, že žalovaný otázce nejlepšího zájmu dítěte věnoval dostatečnou pozornost. Shledal, že se žalobce dopustil natolik závažného protiprávního jednání, že je možné do zájmů nezletilého dítěte zasáhnout. Na straně nezletilého naopak neshledal takové okolnosti, které by měly převážet. Žalobce ve správním řízení ani v žalobě netvrdil žádná specifika rodinného života a „běžných“ zájmů dětí být osobně vychovávány oběma rodiči, která by případně bylo třeba brát v úvahu a která by mohla převážet zájem státu na tom, aby byla žalobcova zaměstnanecká karta zrušena (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 1 Azs 260/2020-27, bod 39, nebo rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Azs 205/2020-48, bod 18). Navíc, jak již soud výše uvedl, zaměstnanecká karta není jediným prostředkem, který umožňuje soužití žalobce s jeho synem. Jejich společné soužití může být plně zabezpečeno prostřednictvím víza za účelem strpění (srov. výše odůvodnění k zásahu do rodinného a soukromého života).
68. V této souvislosti soud připomíná též ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která zdůrazňuje, že si žalobce „před pácháním trestné činnosti musel být vědom, že jeho aktivity mohou v případě jejich odhalení zcela jistě negativně zasáhnout nejen jeho samotného, ale též jeho blízké, kteří budou dotčeni jak odloučením v případě stěžovatelova odsouzení a uložení trestu odnětí svobody, tak možným zrušením bytového oprávnění svého blízkého. Stěžovatel si v této situaci musel být vědom, že je povinen ctít právní předpisy státu, ve kterém dlouhodobě pobývá, jinak se v případě závažného narušování veřejných zájmů České republiky (či jiného státu Evropské unie) vystavuje ohrožení v podobě ztráty bytového oprávnění, neboť s Českou republikou jej nepojí státoobčanské pouto a není mu tedy garantována možnost na jejím území pobývat bezpodmínečně.“ (výše citovaný rozsudek č. j. 6 Azs 161/2020-45, bod

51, obdobně také rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2021, č. j. 1 Azs 485/2020-32, bod 13, ze dne 2. 4. 2020, č. j. 6 Azs 32/2020-26, bod 22, ze dne 17. 1. 2020, č. j. 5 Azs 305/2019-59, bod 17, ze dne 30. 3. 2017, č. j. 9 Azs 313/2016-41, ze dne 27. 9. 2019, č. j. 3 Azs 94/2018-32, bod 27, a ze dne 6. 9. 2018, č. j. 7 Azs 279/2018-44, bod 28, ze dne 18. 6. 2015, č. j. 7 Azs 75/2015-34, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 Azs 65/2017-31, ze dne 14. 3. 2017, č. j. 5 Azs 274/2016-42, nebo výše citovaný rozsudek č. j. 3 Azs 205/2020-48, bod 21).

69. Výše uvedené závěry do značné míry předurčují posouzení důvodnosti ostatních dílčích žalobních námitek.
70. Žalobce namítal, že žalovaný neprovedl jeho účastnický výslech, a to jednak v souvislosti s pohnutkou, která vedla k trestnému činu, a jednak k souvislosti s posouzením přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života. K nedůvodnosti požadavku na účastnický výslech v souvislosti s objasněním pohnutky trestného činu se již soud vyjádřil výše (viz výše bod 42). Zároveň soud neshledal, že by žalovaný pochybil, pokud neprovedl účastnický výslech k posouzení přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života.
71. Podle § 169j odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 15. 8. 2017 „[s]právní orgán *může* za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyslechnout účastníka řízení“ (zdůraznění doplněno). Již ze samotného znění citovaného ustanovení tedy vyplývá, že provedení výslechu není nezbytnou podmínkou pro rozhodnutí ve věci.
72. Judikatura Nejvyššího správního soudu považuje provedení výslechu účastníka řízení nebo svědeckých výpovědí v pobytových věcech za výjimečný důkazní prostředek, který se má využít jen tam, kde nelze rozhodné skutečnosti zjistit jiným způsobem nebo kde vyvstane potřeba postavit najisto určité sporné skutečnosti či vyjasnit rozporná vyjádření cizince a jeho rodinných příslušníků. Je pravidlem, že správní orgány v podobných případech často vycházejí jen ze skutečností zřejmých z obsahu úředních evidencí a z toho, co ohledně svých soukromých poměrů písemně sdělí sám dotčený cizinec, přičemž takový postup byl judikaturou správních soudů aprobován jako v zásadě dostatečný (viz např. rozsudek NSS ze dne 11. 5. 2020, č. j. 3 Azs 93/2018-34).
73. K funkci výslechu účastníka řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil také např. v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013-29, kde uvedl: „Výslech účastníka řízení není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení.“ (shodně též rozsudek NSS ze dne 30. 7. 2020, č. j. 6 Azs 161/2020-45, bod 33). Obdobně v rozsudku ze dne 28. 8. 2020, č. j. 8 Azs 135/2019-43 (bod 21), Nejvyšší správní soud uvedl, že důkaz výslechem účastníků je důkazem pouze podpůrné povahy, jehož provedení je namíste především tam, kde dokazovanou skutečnost nelze prokázat jinak. Je proto na účastníku řízení, aby tvrdil, jaké konkrétní skutečnosti mají být jeho výslechem prokázány a proč je nelze prokázat jinými důkazními prostředky.
74. Žalobce v průběhu správního řízení nenavrhл provedení svého účastnického výslechu, žalovaný proto nebyl povinen se vyjádřit k tomu, proč účastnický výslech neprovedl. Zároveň z výše uvedeného je patrné, že v pobytových věcech cizinců je účastnický výslech považován za subsidiární důkazní prostředek, nelze-li dokazovanou skutečnost prokázat jinak. V posuzované věci žalovaný nezpochybnil rodinné vazby žalobce a zároveň s ohledem na obecnost žalobcova vyjádření v průběhu správního řízení nevyvstala potřeba podrobnějšího dokazování ohledně rodinného života. Jak již soud výše uvedl, v daném typu řízení je žalovaný povinen zkoumat případný dopad do rodinného a soukromého

života pouze ke konkrétní námitce. V žalobě žalobce ani neuvádí, jaké konkrétní skutečnosti měly být výsledkem prokázány. Krom toho, jak již soud výše podrobně rozebral, ani případný závěr o nepřiměřeném zásahu do žalobcova rodinného a soukromého života by nevedl k jinému výsledku řízení, neboť byly splněny podmínky pro zrušení zaměstnanecké karty a zároveň žalobce má k dispozici jiné účinné právní prostředky k ochraně jeho základních práv.

75. I bez provedení účastnického výsledku byl skutkový stav zjištěn dostatečně. S ohledem na výše uvedené nebyl žalovaný povinen podrobněji zjišťovat, zda je v možnostech žalobcovy rodiny realizovat rodinný a soukromý život na Ukrajině, neboť odkázal žalobce na řešení jeho rodinné situace právě prostřednictvím víza za účelem strpění.
76. Dále žalobce namítl, že žalovaný zkrátil na právech a oprávněných zájmech žalobcovu manželku a syna, neboť je nepovažoval za účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. K této námitce soud předně zdůrazňuje, že pokud by žalovaný nejednal s manželkou a synem žalobce jako s účastníky řízení, ač tak s nimi jednat měl, jednalo by se o porušení procesních práv pouze těchto osob. V takovém případě by však nedošlo ke zkrácení veřejných subjektivních práv žalobce (srov. § 2 s. ř. s.), tj. k zásahu do jeho právní sféry (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS). Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. vyžaduje buďto *přímý* zásah do právní sféry žalobce nebo alespoň zásah do ní v důsledku porušení *jeho práv* v předcházejícím řízení. Zkrácení procesních práv ostatních účastníků, pokud se oni sami svých práv nedomáhají, by tak nemohlo být pro závěr o důvodnosti této žaloby dostačující, neboť žalobci zde schází aktivní věcná legitimace. Žalobce proto nemůže být s touto žalobní námitkou úspěšný.
77. Pouze nad rámec rozhodovacích důvodů soud v obecné rovině uvádí, že řízení o zrušení zaměstnanecké karty není navázáno na jiné rodinné příslušníky, jako je tomu např. v případě žádosti o sloučení rodiny nebo v případě žádosti o povolení k pobytu rodinného příslušníka občana EU. Smysl a účel zaměstnanecké karty je především ekonomický. Dotčení rodinných příslušníků držitele zaměstnanecké karty tak bude spíše nepřímé (srov. rozsudek NSS č. j. 2 As 77/2009-33, na nějž odkázal i žalovaný ve vyjádření k žalobě), což byl mimochodem též důvod, proč ani soud nepovažoval žalobcovy rodinné příslušníky za potenciální osoby zúčastněné na řízení. V nyní posuzované věci se manželka žalobce ani jejich syn ve správním řízení postavení účastníka řízení nedomáhali, žalovaný proto ani nebyl povinen odůvodnit, proč je jako vedlejší účastníky do řízení nepřizval.
78. Závěrem soud doplňuje, že mu není zcela zřejmé, kam žalobce mířil poukazem na důvodovou zprávu novely zákona o pobytu cizinců, z níž vyplývá, že primárním účelem novely bylo „[z]rychlení ukončení pobytu cizince na území v případě bezpečnostních hrozeb a v případě řízení o správním vyhoštění.“ K tomu žalobce uvedl, že to není jeho případ. V posuzované věci soud považuje za nepochybné, že žalobce naplnil hypotézu § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

79. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
80. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Procesně úspěšnému

žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. dubna 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v.r.
předseda senátu